Кулабекова Гульшат Камарбековнаның 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған «Қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің теориясы мен практикасы» тақырыбындағы диссертациясына

АҢДАТПА

Зерттеу мақсаты – қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігітті тәрбиелеу үдерісін теориялық негіздеу, психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін анықтау және болашақ мұғалімдерді даярлаудағы оның тиімділігін тәжірибелік-эксперименттік тексеру.

Зерттеу міндеттері:

1. қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің теориялық-әдіснамалық негіздерін жүйелеу;
2. қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін айқындау;
3. қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің мәні мен ұстанымдарын белгілеу;
4. қазақ халық педагогикасы құралдары арқылы ұл бала-ер жігіт тәрбиелеудің тиімді әдістемелік қорын жинақтау, іріктеу;
5. қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің құрылымдық-мазмұндық моделін жобалау және негіздеу;
6. жоғары оқу орындарында қазақ халық педагогикасы негізінде болашақ мұғалімдерді даярлауда ұл бала-ер жігіт тәрбиесін ізгілендіруге бағдарланған «Қазақ халқының дәстүрлі ұл тәрбиесі» элективті курсын әзірлеу және тиімділігін тәжірибелік-эксперимент жүргізу арқылы тексеру.

Зерттеу әдістері:

Зерттеу жұмысында қойылған міндеттерді жүзеге асыру барысында:

Теориялық: зерттеу мәселесі бойынша ғылыми идеяларды тұжырымдау және жүйелеу, ұл бала-ер жігіт тәрбиесіне байланысты философиялық, тарихи-этнографиялық, әдебиеттану, педагогикалық, психологиялық ғылыми-әдістемелік еңбектерге талдау жасау, тарихи-педагогикалық сипаттама беру, жинақтау, модельдеу, қорытындылау.

Эмпирикалық: сауалнама, әңгімелесу, педагогикалық эксперимент, авторлық сауалнамалар.

Математикалық-статистикалық: зерттеу бойынша алынған нәтижелерді математикалық-статистикалық тұрғыдан өңдеу, графикалық рәсімдеу әдістері қолданылды.

Қорғауға ұсынылатын негізгі қағидалар:

1. Қазақ халық педагогикасы жүйесіндегі ұл бала-ер жігітті тәрбиелеудің теориялық тұжырымдамасы негізделген. Тарихи қалыптасқан этнопедагогикалық идеялар мен ұл бала-ер жігіттің әлеуметтену дәстүрлерін ғылыми реконструкциялау және жүйелі талдау негізінде қазақ халқының тәрбиелеудегі дәстүрлі жүйесі ер азаматты бірегейлікті мәдени

детерминистік қалыптастырудың тұтас моделі болып табылатыны дәлелденді. Этнопедагогикалық әлеуетті институционализациялау «Жергілікті қоғамдастықтарға негізделген білім беру», «Мәдени ерекшеліктерге негізделген даму» және «Әлеуметтік капитал теориялары» заманауи тұжырымдамаларына сәйкес келеді, олардың шеңберінде «Тәрбие әлеуметтік институттар мен мәдени тәжірибелер» кооперациясының нәтижесі ретінде қарастырылады.

2. Қазақ халқының тәрбиелеудегі дәстүрлі жүйесінің аксиологиялық өзегі (Ар-намыс, жауапкершілік, қоғамға қызмет ету, рухани және физикалық жетілу, ұрпақтар сабақтастығы) ұлдарды тәрбиелеуді позитивті, әлеуметтік жауапты және мәдени тұрғыда ұл бала-ер жігітті қалыптастыру процесі ретінде қарастыратын қазіргі теориялық шеңбермен тұжырымдамалық тұрғыдан байланысты екендігі анықталды. Бұл құндылықтар жеке тұлғаның мәдени кодтар жүйесіне интеграциялануын қамтамасыз ететін ер баланы қалыптастырудың тұрақты нормативтік-семантикалық матрицасын құрайтыны дәлелденді. Бұл тұрғыда тәрбие әлеуметтік нормаларды беру процесі ретінде ғана емес, сонымен бірге субъективтілікті, моральдық автономияны және тұлғаның азаматтық жетілуін қалыптастыратын этномәдениеттің аксиологиялық негіздерін интериоризациялау механизмі ретінде де әрекет етеді.

3. Психологиялық-педагогикалық қолдаудың, тәлімгерліктің және мінез-құлықты мотивациялық реттеудің басым болуынан тұратын ұлды қазақ халық педагогикасында тәрбиелеудің басым тетіктері анықталды және теориялық негізделді. Тәрбие процесінің тиімділігі субъектінің өзара әрекеттесуін жүзеге асырумен, ішкі мотивацияны, өзін-өзі реттеуді және әлеуметтік жауапкершілікті дамытумен қамтамасыз етіледі. Бұл тұлғаға бағытталған, белсенді және гуманистік көзқарастардың ережелерімен байланысты. Дәстүрлі тәлімгерлік институты ұлттық құндылықтарды интериоризациялауды қамтамасыз ететін нормалар мен мінез-құлық үлгілерін аударудың мәдени механизмі ретінде түсіндіріледі. Өзін-өзі дамытуға және қоғамдық қызметке қабілетті мәдени-шынайы, әлеуметтік жауапты субъект ретінде баланың ғылыми негізделген бейнесін қалыптастыруға мүмкіндік беретін отандық зерттеушілердің тұжырымдамалық ұстанымдары айқындалды және жүйеленді. Осылайша, қазақ халық педагогикасы тарихи-мәдени құбылыс ретінде ғана емес, сонымен қатар дәстүрлі қоғамдардағы ұл бала-ер жігіттің тәрбиелеу идеясын кеңейтетін «жасөспірім ұлдардың мәдени шартты әлеуметтенуі» теориялық тұрғыдан маңызды моделі ретінде түсіндірілді.

4. Қазақ халық педагогикасы жүйесіндегі болашақ ұл бала-ер жігітті тәрбиелеудің мотивациялық, мазмұнды, іс-әрекеттік-практикалық және рефлексивті компоненттерін қамтитын құрылымдық-мазмұндық моделі әзірленді және ғылыми негізделген. Баланың әлеуметтік және мәдени сәйкестігін қамтамасыз ететін жеке қасиеттердің критерийлері, көрсеткіштері мен деңгейлері (жоғары, орташа, төмен) анықталды. Модель жүйелік, тұлғаға бағытталған, іс-әрекетке және аксиологиялық тәсілдерге негізделген және

құндылық көзқарастарының, тәрбие мазмұны мен практикалық іс-әрекеттің өзара байланысын көрсетеді. Ұл балаларды болашақ ер адам ретінде тәрбиелеудің дәстүрлі қазақ моделі мәдени жадыны, мінез-құлқының нормативтік үлгілерін және ұжымдық бірегейлікті таратудың институционалдық және мәдени тұрғыдан бекітілген тетігі ретінде жұмыс істейтіні негізделген. Ол ұрпақтар арасындағы сабақтастық, символдық тәжірибелер және әлеуметтік маңызды қызметке қосылу арқылы құндылық құрылымдарының көбеюін қамтамасыз етеді.

5. Баланы әлеуметтік серіктестік арқылы тәрбиелеудің этнопедагогикалық әлеуетін институционализациялау тетігі негізделген және сыналған. Білім беру ұйымдарының ұлттық құндылықтарды сақтауға бағытталған қоғамдық бірлестіктермен, әскери-патриоттық клубтармен, спорттық және мәдени орталықтармен интеграциялануы тәрбие процесінің нәтижелілігін арттыратыны дәлелденді. Әлеуметтік әріптестік дәстүрлер сабақтастығын және тәрбиенің практикалық-бағдарланған бағытын қамтамасыз ететін әлеуметтену кеңістігін кеңейтудің жүйе құраушы факторы болып табылады. Қоғамдық-саяси дискурс пен бұқаралық ақпарат құралдары ұл бала ер жігіт тұлғасын қалыптастыруда идеялардың күрделілігін, әртүрлілігін және мәдени күшін көрсетіп, пікірталасты осылай насихаттауы керек.

6. Білім беруді цифрландыру жағдайында қазақ халық педагогикасының тәрбиелік әлеуетін іске асырудың әдістемелік жүйесі әзірленді. Этнопедагогикалық мазмұнды трансляциялау үшін заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдаланудың орындылығы негізделген (цифрлық білім беру ресурстарын, медиа контентті, консультациялық онлайн-платформаларды құру, аралас форматтағы іс-шараларды іске асыру). Дәстүрлі құндылықтар мен цифрлық құралдардың интеграциясы білім беру кеңістігін кеңейтіп, этномәдени бірегейліктің тұрақты қалыптасуына ықпал ететіні дәлелденді.

7. «Қазақ халқының дәстүрлі ұл тәрбиесі» элективті курсы аясында жүзеге асырылған қазақ халық педагогикасы арқылы ұл баланы тәрбиелеудің әзірленген әдістемесінің тиімділігі дәлелденді. Курс 5В010400 – «Бастапқы әскери дайындық» және 5В010800-«Дене шынықтыру және спорт» мамандықтарына жүргізілді. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың нәтижелері құндылық бағдарлары, әлеуметтік жауапкершілік, этномәдени бірегейлік және әлеуметтік маңызды қызметке ынталандыру көрсеткіштерінің статистикалық маңызды оң динамикасын растады. Қазіргі этнопедагогикалық және гендерлік зерттеулер контекстінде және оны жоғары педагогикалық білім беруде іске асырудың тәжірибеге бағдарланған моделін әзірлеуде қазақ халқының дәстүрлі тәрбие тәжірибесінің жүйелі түсіндірмесі ұсынылған.

Зерттеудің ғылыми нәтижелілігі:

- қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесіне қатысты жіктелу үлгілері отандық ғалымдардың осы бағытқа арналған зерттеулері талданды және өзіндік ерекшеліктерін анықтау арқылы мәдени құндылықтары сипатталды. Бағзы заманнан келе жатқан этникалық тәрбие

қағидалары түзілді және ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің даму үдерісіндегі әкенің, ананың, үлкендердің рөлі зерттелді. Сонымен қатар, қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесіне қатысты бірқатар еңбектерге кешенді талдау мен тарихи экскурс жасалып, ұмыт болған тәрбие бағдарлары мен бүгінгі күнгі мәселелер сабақтастығы негізінде тиімді жолдары көрсетілді;

- қазақ отбасында ұл бала-ер жігіт тәрбиесін ізгілендіруге бағытталған отбасылық тәрбиенің мазмұндық сипаты көнеден қалыптасқан құндылықтарды іріктеу арқылы тарихи кезеңдерге бөліп қарастырылды және даму динамикасына ғылыми талдау жасалды. Зерттеу барысында алынған мәліметтерге орай қазіргі қазақ қоғамында отбасындағы ұл бала-ер-жігіт тәрбиесіне қатысты проблемалар кеңінен ашылды. Олардың қатарындағы ана тілін, ата тарихын, төл мәдениетін, ұлттық салт-дәстүрлерін және дінін білмейтін жастар, сондай-ақ, ұл балаға қатысты мінездің әлсізденуі сынды тетіктері салыстырмалы түрде көрсетілді. Қазақ халық педагогикасы арқылы ұл бала-ер жігіт тәрбиесіне қатысты қордаланған түйткілді мәселелерді шешуге бағдарланған педагогикалық амалдарды жандандыруға қатысты ойлар ұсынылды;

- Қазақстанның білім беру мекемелерінде іске асырылып жүрген ұлттық тәлім-тәрбие бағдарламаларының негізінде ұрпақ тәрбиелеудегі оның ішінде ұл бала тәрбиесіне қатысты тағылымдарын ғылыми жүйеге келтіріп, басым тұстары жіктелді. Білім беру мекемелерінде қалыптасқан үрдістерді нысанға ала отыра, психологиялық-педагогикалық шарттары белгіленді. Мұндағы педагог, оқу мекеменің тәрбие жұмысы және даму ортасының ықпалдастыру талаптары түзілді және ізгілендіру жұмыстары ұсынылды. Жаһандану дәуірінде ұл бала-ер жігіттің ұлттың болмысына, сана-сезіміне, тұлғалық сипатына сай жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтарды сіңіруде ұлттық кодты сақтауға арналған оқу орнында жүргізілуге қажетті іс-шаралар мен жеке дара тәрбие жұмыстарының түрлері, заманауи педагогикалық ресурстары сараланды;

- отандық білім-тәрбие жүйесінде қолданысқа ие қазақ халық педагогикасының құралдарының жеткіліксіздігі анықталды және тиімділік картасы жүргізілді. Қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиелеуді күшейту мен тұрақтандыруға арналған әдістері мен тәсілдері қамтылған. Сонымен қатар, бүгінгі қоғамда ұлттық педагогика арқылы қазақ ұл баласының тұлғалық сапаларын дамыту мен тәрбиелеуді модельдеу жүйесі ұсынылды. Бұл өз ретінде зерттеу жұмысының маңызды құндылыққа ие нәтижесі деуге негіз бар;

- студенттердің қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесі дәстүрлері негізіндегі тәрбие жұмысына педагогикалық даярлығы диагностикаланды. Диагностика барысында қолданылған сауалнамалар, ашық хаттар мен жүргізілген сұхбаттар заманауи ағымға негізделген жаңа әдістерді қолдану арқылы тиімділігі дәлелденді. Әрбір нақты жағдай бойынша интерпретация барысында қазақ ұлттық педагогикасына негізделген нағыз ұл бала-ер жігіт қалыптастыруға бағдарланған тәжірибелік

жұмыс бағдары әзірленді. Студент жастардың отбасылық этникалық ерекшелігі және әлеуметтік ортасы есепке алынды. Нәтижесінде көзделген мақсатты шешуге бағытталған нақты ұсыныстар әзірленді;

- студенттердің қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесі дәстүрлерін тереңдету мақсатында «Қазақ халқының дәстүрлі ұл тәрбиесі» тақырыбында элективті курсы әзірленді. Сондай-ақ, қазақ ұл баласының этникалық тәрбиесін ізгілендіруге бағдарланған іс-шаралар кешені ұсынылды. Нәтижесінде элективті курстың мазмұндық сипатына орай бірнеше әдістер арқылы эксперимент жұмысы жүргізілді. Тәжірибелік жұмыс барысында студент жастар қазақ халық педагогикасының құндылықтарымен терең танысты, ұл бала-ер жігіт бойына сіңіруге қажетті ұстанымдар, қағидалар, іскерлік пен дағдыларды қалыптастыру жолдарын игерді. Ұлттық намыс, ұлттық мүдде, ұлттық рух, дала заңы сынды мәліметтердің феноменін ажыратып, құнды ақпарат алып, ашық сөз дискуссиялық алаңында пікірлерін ортаға салды. Әзірленген элективті курс қолдау тапты.

Зерттеу жұмысының тиімділігін айқындайтын тәжірибелік-эксперимент жұмыстарының нәтижесі оңтайлылығын көрсетті. Курстың құрылымдық сипатын құрайтын 15 тақырып қазақ ұлттық педагогикасының құнары мен ұл бала-ер жігіт тәрбиесін дамытуға арналған тың тақырыптар кіріктірілді. Өткізілген кластерлік бейнересурстар мектептің тәрбие ісін одан әрі күшейтуге септігі мол болды. Сонымен қатар қазақтың салт-дәстүрлеріне қатысты интеллектуалды бейне-аудио тапсырмалар құрастырылды. Білім беру ұйымының тәрбие секторлары тарапынан және арнайы педагогтар ұсынысы бойынша тәжірибелік жұмыс барысында қолданған осы материалдарын арнайы баспадан шығарылуға ұсыныс берілді. Болашақта зерттеу тақырыбының нәтижесін бағамдайтын «Қазақ салт-дәстүрлері мен Ер-жігіттің ұлттық болмысы» тақырыбын қамтитын бейне-аудио иллюстративті тапсырмалар әзірлеуге жол ашты. Тәжірибелік-эксперимент жұмысының қорытындысында респонденттердің және арнайы мамандардың ұсыныстары негізінде қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесін жақсартуға арналған нақты шешімдер ұсынылды.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы:

- қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесіне байланысты жасалған теориялық тұжырымдар мен зерттеу қорытындылары, жасалған әдістеме болашақта жүргізілетін ғылыми бағыттағы ізденістерге негіз бола алады. Сонымен қатар, білім беру ұйымдарында қазақ халық педагогикасы арқылы ұл бала тәрбиесін жақсартуға, ұлттық тәрбие өзектерін жаңғыртудағы тиімділігі мол;

- жаһандану дәуірінде ұл бала-ер жігіттің ұлттың болмысын қалыптастыруға бағытталған заманауи тәрбие жұмыстарының түрлері, заманауи педагогикалық ресурстары өскелең ұрпақтың сана-сезіміне, тұлғалық сипатына сай жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтарды сіңіруде және ұлттық кодты сақтауға бағдарланған тәжірибелік материалдары жеткілікті;

- ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің теориясы мен практикасына арналған «Қазақ халқының дәстүрлі ұл тәрбиесі» атты элективті курс бағдарламасы жасалып, ұл бала тәрбиелеудің мазмұны қарастырылды;

- элективті курс мазмұнын орта білім беру мектептерінің жоғары сынып сатысында, колледж білім-тәрбие жүйесінде және жоғары оқу орнының тәрбие бағдарында қолдаудағы құндылығы биік;

- элективті курстың мазмұнына бейімделіп дайындалған «Қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесі» атты оқу-әдістемелік құралы болашақ мұғалімдерге, білім беру ұйымдары педагогтарына және ата-аналарға көмекші әдістемелік құралы бола алады.

Алынған нәтижелердің жаңалығы мен маңыздылығының негіздемесі:

Бірінші нәтиженің жаңалығы – қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің теориясы мен практикасы мәселесіне қатысты отандық, шетелдік ғалымдардың психологиялық-педагогикалық еңбектерін зерделеу нәтижесінде зерттеудің теориялық негіздерінің әдіснамалық тұрғыдан айқындалуымен сипатталады; әдіснаманың жүйелілік, тұлғаға бағдарланған, іс-әрекеттік, аксиологиялық тұғырларын басшылыққа алу нәтиженің негізділігін дәлелдейді.

Екінші нәтиженің жаңалығы – қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін айқындау ұл бала-ер жігіттің эмоционалдық, интеллектуалдық және физиологиялық ерекшеліктерін зерделеумен дәйектеледі.

Үшінші нәтиженің жаңалығына – қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің құрылымдық-мазмұндық моделінің жасалуы жатады. Ұсынылған модель жүйе ретінде компоненттерден (мотивациялық, когнитивтік, мінез-құлықтық), өлшемдер (ынталанушылық, танымдық, іс-әрекеттік) мен көрсеткіштердің жиынтығынан тұрады.

Төртінші нәтиженің жаңалығы – қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесінің практикасын қамтыған «Қазақ халқының дәстүрлі ұл тәрбиесі» атты элективті курс пен аталған курстың тақырыптары кіріктірілген «Қазақ халық педагогикасындағы ұл бала-ер жігіт тәрбиесі» оқу-әдістемелік құралының дайындалуымен, тиімділігі тәжірибелік эксперимент негізінде тексерілуімен, ғылыми-әдістемелік ұсыныстар берілуімен сипатталады.

Ғылымның даму бағыттарына немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:

Зерттеу тақырыбының ғылымның даму бағыттарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі Қазақстан Республикасының «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Қазақстан Республикасының Заңы (11.01.2025ж. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен); Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 19 қаңтардағы №2 бұйрығы) (27.08.2024ж. №419 қаулысымен өзгерістер мен толықтыруларымен); Қазақстан

Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы; Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысына (14.06.2024ж. №471 қаулысымен өзгерістер мен толықтыруларымен) сәйкестігімен сипатталады.

Мемлекеттің ғылым мен білімді дамытудың бағыттарын анықтайтын тұжырымдамалық құжаттары мен Қазақстан Республикасы Президенті Қ.К.Тоқаевтың Қазақстан халқына арналған жыл сайынғы Жолдаулары мен Ұлттық құрылтай отырыстарында және дәстүрлі тамыз конференцияларында берілген тапсырмаларды, оқушы және студент жастар тәрбиесінің жаңа тұжырымдамалық міндеттерді және «Адал азамат» біртұтас бағдарламасын басшылыққа алумен сипатталады.

Докторанттың әрбір жарияланымды дайындауға қосқан үлесінің сипаттамасы:

Диссертациялық зерттеу аясында тақырыптың мазмұнын ашатын 30 ғылыми мақала жарық көрді. Соның ішінде 1 мақала Scopus деректер қорына енетін жарияланымда, 5 мақала ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған басылымдарда, 24 мақала Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарында жарияланды.

Scopus деректер қорына енген мақала:

1.«Kazakh national pedagogy in the upbringing of boys» – Opción, Revista de Ciencias Humanas y Sociales Año 35, 2019. No.90-2, P.806-819. DOI:https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/8172813. Қосалқы авторлар: Kozybayev Y., Kurmanbekova A., Sarybekova Zh., Ayazbaev T.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған басылымдардағы мақалалар:

1. Дәстүрлі және бүгінгі қазақ отбасындағы ұл бала тәрбиесінің өзекті мәселелері. «Қазақстанның ғылымы мен өмірі» халықаралық ғылыми-көпшілік журналы, №2 (56). Алматы, 2018. Б. 130-133.
2. Қазақ балаларын Отансүйгіштікке тәрбиелеудегі ұлттық идеологияның мәні. «Абай атындағы ҚазҰПУ хабаршысы» ғылыми журналы. «Педагогика ғылымдары» сериясы, №2 (58). Алматы, 2018. Б. 232-238.
3. Бала тәрбиесі: Ұлы дала елінің тәжірибесі. «Абай атындағы ҚазҰПУ хабаршысы» ғылыми журналы. «Педагогика ғылымдары» сериясы, №3 (59). Алматы, 2018. Б. 255-259.
4. Ұл бала тәрбиесі және Бауыржан Момышұлы тағылымы. «Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің хабаршысы» ғылыми журналы, №4 (80). Алматы, 2019. Б. 263-271.
5. Абай мұрасындағы ер жігіт тәрбиесі. Научный журнал «Вестник Академии Педагогических наук Казахстана», №3. Алматы, 2020. С. 20-29.

Халықаралық ғылыми-практикалық конференция жинақтарында, оның ішінде алыс және жақын шетелдерде 24 мақала жарияланды.

1. Жаһандану жағдайында ұл балалар бойында ұлттық сана мен мінез-құлықты қалыптастырудың маңыздылығы. Материалы III международной научно-практической конференции «Перспективы развития современной науки». г. Сеул (Корея), 2018. С. 309-313.
2. Нравственное воспитание средствами народной педагогики. Материалы XIV международной научно-практической конференции «Научное пространство Европы-2018» (Педагогические науки). Польша, 2018. С. 28-33.
3. Бастауыш сынып оқушыларының қазақ салт-дәстүрлері негізінде ұлттық мәдениетін қалыптастырудың педагогикалық мәселелері. Материали XV международна научна практична конференция «Ключови въпроси в съвременната наука - 2019». Volume 8. София, 2019 г. С.43-46.
4. The Role of Folk Pedagogy in the Upbringing of Boys. Materials of the XI international scientific-practical conference «Innovation Management and Technology in the Era of Globalization», Volume I. Glasgow, Great Britain, 2024. P. 102-105.
5. Ұл бала тәрбиесіндегі қазақтың моральдық-этикалық дәстүрлерінің маңызы. Материалы VIII международной научно-практической конференции «Европа и тюркский мир: наука, техника и технологии». Т. 2. Конья (Турция), 2023. С. 50-54.
6. Ұл бала тәрбиелеудегі қазақ отбасы құндылықтарының маңызы. Materials of the VIII international scientific-practical conference «Quality management: Search and Solutions». Seattle (WA, USA), 2022. P. 123-127.
7. Қазақ отбасындағы қарым-қатынастар және олардың ұл бала тұлғасының қалыптасуына әсері. Материалы X международной научно-практической конференция «Интеграция научного сообщества перед глобальными проблемами современности». г. Марсель (Франция), 2025. С. 138-142.

Бұл жарияланымдар докторанттың диссертация мазмұнына байланысты алынған нәтижелерге сәйкес жеке орындаған еңбектері болып табылады.

Жұмыс құрылымы мен көлемі:

Диссертация кіріспеден, 3 тараудан, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімі мен қосымшалардан тұрады.